

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru
Judecător: A. Cucerescu
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
Judecători: L. Bulgac, G. Dașchevici, S. Gîrbu

Dosarul nr. 3ra-403/18

ÎNCHEIERE

18 aprilie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele completului, judecător
Judecători

Iulia Sîrcu
Galina Stratulat, Ion Druță

examinând chestiunea cu privire la admisibilitatea recursului declarat de Societatea cu răspundere limitată „ALEXCOM-TRANS” prin intermediul avocatului Alexandru Tonu,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu răspundere limitată „ALEXCOM-TRANS” împotriva Serviciului Vamal al RM și Biroului Vamal Centru cu privire la anularea actului administrativ,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 23 noiembrie 2017, prin care a fost respins apelul declarat de Societatea cu răspundere limitată „Alexcom Trans” și a fost menținută hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 20 iunie 2017,

c o n s t a t ă :

La data de 08 august 2016, SRL „ALEXCOM-TRANS” s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Serviciului Vamal al RM, solicitând anularea deciziei din 30 iunie 2016 privind prelungirea termenului de examinare a contestațiilor depuse împotriva actelor de inspecție din 18 mai 2016 și 23 mai 2016 emise de Biroul Vamal Chișinău; anularea actelor de inspecție din 18 mai 2016 și 23 mai 2016 prin care a fost rectificată valoarea în vamă pentru marfa declarată la 18 mai 2016 și corespunzător la 23 mai 2016; obligarea Biroului Vamal Chișinău să aplice metoda determinării valorii în vamă a mărfii în baza valorii tranzacției cu marfa importată la 18 mai 2016 și la 23 mai 2016; obligarea Biroului Vamal Chișinău să efectueze recalcularea impozitelor plătite la perfectarea declarației vamale în baza valorii tranzacției cu marfa importată la 18 mai 2016 și 23 mai 2016; obligarea Biroului Vamal Chișinău să restituie suma importului plătit excesiv în mărime de xxxx lei, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a menționat că, la data de 18 mai 2016 și

23 mai 2016, SRL „ALEXCOM-TRANS” a depus la Biroul Vamal Chişinău, Chişinău 7 (PVI Petricani) declarațiile primare nr. UM08951874 și nr. RN08939691, la fel și declarațiile privind valoarea în vamă a mărfurilor (tipizată DW-1) din 18 mai 2016 și corespunzător 23 mai 2016, prin care a declarat valoarea în vamă a mărfii, prezentând actele de însoțire care au stat la baza operării importurilor efectuate și care atestă totalitatea cheltuielilor suportate. Biroul Vamal Chişinău a acceptat toate actele prezentate, însă a respins valoarea în vamă declarată, majorând-o ilegal, fiind emise actele de inspecție din 18 mai 2016 și 23 mai 2016 prin care a fost rectificată valoarea în vamă pentru marfa declarată la data de 18 mai 2016 și corespunzător 23 mai 2016.

SRL „ALEXCOM-TRANS” relatează că actele de inspecție i-au fost aduse la cunoștință în data de 18 mai 2016 și 23 mai 2016, iar la data de 28 mai 2016 a înaintat contestații împotriva actelor de inspecție ale Biroul Vamal Chişinău indicate supra.

Prin scrisoarea nr. 28/11-10385 din 01 iulie 2016, reclamantul a fost informat despre decizia Serviciului Vamal privind examinarea contestațiilor depuse împotriva actelor de inspecție din 18 mai 2016 și 23 mai 2016 ale Biroul Vamal Chişinău, Chişinău 7, prin care a fost rectificată valoare în vamă pentru marfa declarată la data de 18 mai 2016 și 23 mai 2016, potrivit căreia s-a prelungit termenul de examinarea a cererii în baza procedurii stabilite de legislație, conform art. 8 alin. (2) al Legii nr. 190 din 19 iulie 1994 cu privire la petiționare. Decizia respectivă a fost adusă la cunoștință la data de 09 iulie 2016.

SRL „ALEXCOM-TRANS” susține că atât decizia Serviciului Vamal din 01 iulie 2016, cât și actele de inspecție din 18 mai 2016 și 23 mai 2016 sunt ilegale, or, potrivit art. 6 alin. (3) al Legii nr. 780 din 27 decembrie 2001 privind actele legislative, actul legislativ special cuprinde norme juridice aplicabile în exclusivitate unor categorii de raporturi sociale sau subiecte strict determinate prin derogare de la regula generală. În caz de divergență între o normă a actului legislativ general și o normă a actului legislativ special cu aceeași forță juridică, se aplică norma actului legislativ special. Totodată, potrivit art. 290 alin. (1) Cod vamal, contestația trebuie să fie soluționată în termen de 30 de zile calendaristice, calculate din ziua depunerii contestației. Răspunsul la contestație se emite în scris și se comunică reclamantului. Alineatul (2) al aceluiași articol prevede Serviciul Vamal este în drept să prelungească termenul indicat la alin. (1) cu cel mult 30 de zile calendaristice, cu informarea în termen de 3 zile a reclamantului și cu prezentarea motivelor care au stat la baza prelungirii termenului.

Precizează reclamantul că, potrivit pct. 9 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție cu privire la practica examinării în contencios administrativ a litigiilor legate de aplicarea legislației vamale, „în sensul art. 290 Cod vamal, plângerea urmează să fie soluționată în termen de o lună. Serviciul Vamal este în drept să prelungească acest termen cu maximum o lună, despre ce petiționarul este informat pînă la expirarea termenului inițial de 30 de zile de soluționare a petiției pe cale extrajudiciară”.

SRL „ALEXCOM-TRANS” menționează că scrisoarea Serviciului Vamal

nr. 28/11-10385 din 01 iulie 2016 nu corespunde prevederilor legale enunțate mai sus, or, prelungirea termenului de examinare a contestațiilor nu este întemeiat pe dispozițiile legii speciale, însă pe prevederile Legii cu privire la petiționare. La fel, în scrisoare indicată nu se regăsesc motivele prelungirii termenului de examinare și termenul prelungit, așa cum este indicat la art. 290 alin. (2) Cod vamal. Mai mult, indică SRL „ALEXCOM-TRANS” că a fost informat despre prelungirea termenului de examinare în afara termenului inițial de examinare, contrar pct. 9 al Hotărârii plenului Curții Supreme de Justiție cu privire la practica examinării în contencios administrativ a litigiilor legate de aplicarea legislației vamale, raționament care se deduce din faptul că, Serviciul Vamal a recepționat contestațiile reclamantului la data de 31 mai 2016, prin urmare acesta urma să informeze reclamantul despre prelungirea termenului de examinare a contestațiilor până în data de 30 iunie 2016 însă, ultimul a informat reclamantul în data de 09 iulie 2016, astfel depășind termenul de informare cu 9 zile.

Consideră reclamantul neîntemeiată, abuzivă și ilegală decizia Serviciul Vamal al RM de prelungire a termenului de examinare a contestațiilor împotriva actelor de inspecție din 18 mai 2016 și din 23 mai 2016.

Menționează reclamantul referitor la ilegalitatea actelor de inspecție ale Biroul Vamal Chișinău, că, la data de 18 mai 2016 și 23 mai 2016, SRL „ALEXCOM-TRANS” a depus declarațiile vamale primare nr. UM08951874 și corespunzător nr. RN08939691 și declarațiile DVV-1 privind importul de mandarine și portocale cu valoare declarată în sumă de xxxx lei și corespunzător ceapă cu valoarea declarată în sumă de xxxx lei. Tot atunci, Biroul Vamal Chișinău a întocmit actele de inspecție, prin care a solicitat prezentarea actelor potrivit fișei nr. 1. Având în vedere că, toate actele de care dispunea SRL „ALEXCOM-TRANS” la acel moment, privind tranzacția indicată au fost prezentate și de alte acte suplimentare nu dispunea, de către Biroul Vamal Chișinău a fost înaintată fișa act nr. 2. Informațiile solicitate nu puteau fi prezentate de SRL „ALEXCOM-TRANS”, deoarece informația în cauză prezintă un secret comercial al altor agenți economici, despre care fapt a fost înștiințat colaboratorul vamal.

Mai afirmă SRL „ALEXCOM-TRANS” că, în urma majorării în vamă a mărfii, conform procedurii vamale imperative, au fost perfectate alte declarații vamale, în care reclamantul a fost nevoit să indice valoarea statică majorată, privind importul de mandarine și portocale până la xxxx lei și privind importul de ceapă până la xxxx lei. Astfel, deși reclamantul a prezentat Biroului Vamal Chișinău toate documentele necesare, în conformitate cu prevederile Legii cu privire la tariful vamal nr. 1380 din 20 noiembrie 2007 și Regulamentul privind modul de declarare a valorii în vamă a mărfurilor introduse pe teritoriul Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 600 din 14 mai 2002, solicitate de către autoritatea vamală și necesare pentru confirmarea valorii în vamă a mărfii importate, autoritatea vamală nu și-a schimbat decizia de majorare a valorii în vamă adoptată în temeiul actelor de inspecție din 18 mai 2016 și 23 mai 2016.

Consideră reclamantul că, dispunea de toate documentele necesare într-o confirmare a valorii în vamă a mărfii introduse pe teritoriul vamal, inclusiv factura (invoce), care a fost determinată și declarată în baza valorii tranzacției cu marfa importată, potrivit prevederilor art. 10 alin. (2) și art. 11 din Legea nominalizată. Astfel, Biroul Vamal Chișinău, a dispus majorarea valorii în vamă, aplicând metoda de rezervă de determinare a valorii în vamă a mărfii, conform art. 17 din Legea menționată, întocmind actele de inspecție din 18 mai 2016 și 23 mai 2016, iar în rezultatul acestei majorări, SRL „ALEXCOM-TRANS” a fost impusă să achite neîntemeiat suma de xxxx lei, în locul sumei de xxxx lei și suma xxxx lei, în locul sumei de xxxx lei, achitând nejustificat suma suplimentară de xxxx lei pentru portocale, xxxx lei pentru mandarine și xxxx lei pentru ceapă.

Menționează SRL „ALEXCOM-TRANS” că, la data de 28 mai 2016, a contestat actele menționate prin două contestații înaintate către Serviciul Vamal al RM, însă cererile nu au fost examinate. Astfel, acțiunile Biroului Vamal Chișinău sunt nemotivate și ilegale, deoarece contravin Legii cu privire la tariful vamal nr. 1380-XII din 20 noiembrie 1997, Regulamentului cu privire la modul de declarare a valorii în vamă a mărfurilor introduse pe teritoriul Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 600 din 14 mai 2002, or, SRL „ALEXCOM-TRANS” a respectat procedura stabilită la determinarea și declararea valorii în vamă a mărfurilor introduse și, conform art. 7(2) din Legea citată, au fost prezentate documentele justificative privind veridicitatea datelor privind valoarea în vamă anunțată. La acumularea informației privind valoarea în vamă, organul vamal antrenat în vămuirea mărfurilor, trebuie să prezinte informații, pe care nu le are declarantul SRL „ALEXCOM-TRANS”, inclusiv despre prețurile de referință la mărfurile din circuitul comerțului extern, precum și de date privind mărfurile identice sau similare, a căror perfectare vamală a efectuat-o anterior. Totodată, autoritatea vamală nu a prezentat reclamantului informațiile de care dispune despre prețurile medii contractuale sau privind valoarea în vamă a unei anumite tranzacții, care ar confirma valoarea mărfii importate. Respectiv, organul vamal nu a prezentat SRL „ALEXCOM-TRANS” informațiile, prețurile de referință la marfa importată, ci în mod unilateral, subiectiv a reevaluat valoarea în vamă.

Mai precizează SRL „ALEXCOM-TRANS” că acțiunile Biroului Vamal Chișinău nu au fost transparente, conform căror temeuri, metodele specificate la articolele 11, 12, 13, 15 și 16 din Legea cu privire la tariful vamal, nu pot fi utilizate față de reclamant. Astfel, valoarea în vamă a mărfii determinându-se prin metoda de rezervă, cu majorarea plăților vamale în sumă totală de xxxx lei. Conform Anexei nr.4 la Legea cu privire la tariful vamal „Note interpretative la unele articole din Legea cu privire la tariful vamal”, consecutivitatea aplicării metodelor de determinare a valorii în vamă a mărfii trebuie să fie cu o flexibilitate rezonabilă în aplicarea metodelor ce ar fi conformă obiectivelor și prevederilor legii. Astfel, în temeiul art. 6, 1, 17 din Legea cu privire la tariful vamal și pct.19 al Regulamentului cu privire la modul de declarare a valorii în vamă a mărfurilor introduse pe teritoriul Republicii Moldova, organul vamal subiectiv, neîntemeiat

și nefondat, fără prezentarea motivelor legale și temeiurile clare a aplicat direct metoda de rezerva față de SRL „ALEXCOM-TRANS”. Totodată, reclamantul indică că, nu este de acord cu rectificarea efectuată de organul vamal, necătând la faptul că declarantul este în drept să nu introducă modificările respective în declarația valorii în vamă a mărfurilor sau să nu semneze tipizatele declarației valorii în vamă a mărfurilor în care se indică valoarea în vamă a mărfurilor, recalculată de colaboratorul organului vamal (să nu completeze rubrica 10 (b)).

Prin cererea adresată instanței de fond la data de 13 octombrie 2016, reclamantul SRL „ALEXCOM-TRANS” și-a concretizat cerințele, indicând în calitate de copîrît Biroul Vamal Chișinău și având același cerințe indicate în cererea de chemare în judecată inițială.

Prin hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 20 iunie 2017 acțiunea înaintată de Societatea cu răspundere limitată „Alexcom-Trans” împotriva Serviciului Vamal al RM și Biroului Vamal Centru cu privire la deciziei din 01.07.2016 privind prelungirea termenului de examinare a contestațiilor, anularea actelor de inspecție din 18.05.2016 și 23.05.2016, obligarea determinării valorii în vamă în baza valorii tranzacției cu marfă importată, obligarea efectuării recalculării impozitelor plătite și restituirea sumei achitate excesiv a fost respinsă ca neîntemeiată (f.d.71, f.d.76-83).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 23 noiembrie 2017, a fost respins ca neîntemeiat apelul declarat de SRL „Alexcom Trans” și s-a menținut hotărârea Judecătorei Chișinău (sediul Centru) din 20 iunie 2017 (f.d. 108, f.d. 109-116).

Nefiind de acord cu decizia menționată, la 05 februarie 2018, SRL „ALEXCOM-TRANS” prin intermediul avocatului Alexandru Tonu (mandatul nr.0328790, f.d.4) a declarat recurs, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 23 noiembrie 2017 și a hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 20 iunie 2017, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii înaintate.

În motivarea recursului, cu reiterarea motivelor de fapt și de drept invocate pe parcursul examinării cauzei în instanțele inferioare, recurentul a indicat că atât instanța de apel cât și instanța de fond nu au constatat și elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii, au aplicat eronat normele de drept material și procedural, au apreciat eronat probele.

Conform art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Având în vedere că copia deciziei integrale a instanței de apel a fost expediată în adresa părților la 22 decembrie 2017 (f.d. 117), cât și faptul că la materialele cauzei nu sunt careva probe privind recepționarea acesteia, recursul Societății cu răspundere limitată „ALEXCOM-TRANS” se consideră declarat în termen.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție a RM consideră că recursul este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC RM, părțile și alți participanți la

proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) al articolului menționat, prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că au fost aplicate eronat normele de drept material sau procedural, iar alin. (4) prevede că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3), (4) CPC RM.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Societatea cu răspundere limitată „ALEXCOM-TRANS” nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC, or recurentul nu a invocat nici un temei care ar indica la ilegalitatea actelor judecătorești contestate, ci a formulat critici ce se axează asupra fondului cauzei.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel sau instanța de fond, respectiv nu constituie temei de casare a actelor judecătorești recurate.

Colegiul reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII CPC, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs. Prin prisma art. 432 alin.(4) CPC, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 CPC. Din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin prisma jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, iar recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, însă motivele

recursului, invocate în speță, sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, care au fost apreciate corespunzător.

În astfel de circumstanțe, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Societatea cu răspundere limitată „ALEXCOM-TRANS” prin intermediul avocatului Alexandru Tonu ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 269-270, 433 lit. a), 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Societatea cu răspundere limitată „ALEXCOM-TRANS” prin intermediul avocatului Alexandru Tonu se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecător

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Galina Stratulat

Ion Druță